

Beleidskader kleinschalige zonne-energie

Beleidskader voor de ontwikkeling van zon op gebouw, veldopstellingen zonne-installaties, zon op agrarische erven en kleinschalige collectieve zonneparken.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING EN ONTWIKKELINGEN	2
2.	UITGANGSPUNTEN BELEIDSKADER KLEINSCHALIGE ZONNE-ENERGIE	2
3.	CRITERIA BELEIDSKADER KLEINSCHALIGE ZONNE-ENERGIE	3
3.1	Criterium 1: Categorie zonne-installatie of zonnepark	4
3.2	Criterium 2: Locatiebepaling	5
3.3	Criterium 3: Planologische routing.....	7
3.4	Criterium 4: Aanvullende voorwaarden	8
3.4.1	Voorwaarde 1: Collectief lokaal eigenaarschap	9
3.4.2	Voorwaarde 2: Constructieve dialoog met de omgeving	10
3.4.3	Voorwaarde 3: Goede landschappelijke inpassing	11
3.4.4	Voorwaarde 4: Bevordering biodiversiteit en bodemkwaliteit.....	12
3.4.5	Voorwaarde 5: Vormgeving opstelling zonnepanelen en technische installatie	13
3.4.6	Voorwaarde 6: Maximaal 25 jaar omgevingsvergunning	13
3.4.7	Voorwaarde 7: Verwijderingsplicht zonnepanelen en technische installatie	13
4.	EVALUATIE	13
	Bijlage 1 Aanduiding grote open enken.....	14
	Bijlage 2 Streekeigen boom- en struiksoorten.....	17

In dit beleidskader zijn de amendementen en de motie verwerkt die tijdens de raadsbehandeling op maandag 3 oktober 2022 aangenomen zijn:

- 1. Amendement Verscherping zon op land;*
- 2. Amendement zonneladder en*
- 3. Motie Koppelen van zonneparken .*

1. INLEIDING EN ONTWIKKELINGEN

Dit beleidskader is gericht op het mogelijk maken van zon op dak, kleinschalige zonne-installaties, kleinschalige zonneparken op of direct aan agrarische erven en kleinschalige collectieve zonneparken. Het geeft ruimte aan inwoners(-collectieven) en lokale ondernemers om het eigen energieverbruik te verduurzamen. De opgewekte elektriciteit is bedoeld voor zowel eigen gebruik als voor netlevering. Kleinschaligheid en lokale ontwikkeling is de basis van dit beleidsdocument. Daarbij maken we onderscheid tussen kleinschalige particuliere initiatieven en kleinschalige collectieve initiatieven.

Particulieren blijven zich melden om zonnepanelen op de grond te plaatsen voor eigen gebruik. Bijvoorbeeld omdat het dakoppervlak niet toereikend is. Inwoners zien veel kansen op het gebied van zon op dak en kleinschalige ontwikkelingen. De toepassing van zonnepanelen blijft bovengemiddeld groeien. De opgave richting energieneutraal is groot en de opwek voor eigen gebruik loont steeds meer.

Buurtinitiatieven zijn in opkomst. Met dit beleidskader zijn de randvoorwaarden voor een collectieve zon-invoering vanuit de Buurt Energie Strategieën duidelijk.

Dit beleidskader is van toepassing op:

1. Zon op gebouw.
2. Kleinschalige particuliere zonne-installaties in veldopstelling gericht op eigen gebruik.
3. Zon op agrarische erven of direct grenzend daaraan.
4. Kleinschalige collectieve zonneparken.

2. UITGANGSPUNTEN BELEIDSKADER KLEINSCHALIGE ZONNE-ENERGIE

Dit beleidskader bevat de randvoorwaarden voor zonne-installaties of zonneparken. Wat betreft de verschillende toegestane type projecten is er een voorkeursvolgorde conform de zonneladder. Dit hoofdstuk omvat de algemene uitgangspunten voor kleinschalige zonne-energie in de gemeente Lochem. Hoofdstuk 3 bevat de uitwerking en specificatie van deze uitgangspunten.

Landschap is uitgangspunt

Het landschap is het uitgangspunt voor de locatiebepaling. De verschillende landschapstypen en gebiedskenmerken zijn de basis om te bepalen wat mogelijk is. Daarbij sluiten we aan op het advies uit de RES 1.0 waarbij de openheid van het landschap sturend is.

Open landschapstypen beperking voor zonne-initiatieven

Landschapstypen met veel openheid als kenmerk worden in beginsel uitgesloten. Dat zijn met name de grote open enken, rivierenlandschap en het beekdallandschap. Sommige van deze gebieden liggen in een ander specifiek gebiedstype, zoals beekdalen die in de verbrede beekdalen liggen en de buitenplaatsen die een onderdeel zijn van de landgoederen zone. Ook Natura 2000, Gelders Natuurnetwerk (GNN) en rust- en foerageergebieden voor ganzen, door provincie aangewezen groene ontwikkelzones, ecologische verbindingzones, zijn uitsluitingsgebieden voor opstellingen met een substantiële ruimtelijke impact.

Substantiële bijdrage noodzakelijk

De ontwikkeling van een zonnepark moet een substantiële waardevolle bijdrage aan doelstelling op het gebied van bodem, biodiversiteit en landschap opleveren.

Type zonne-initiatief bepaalde voorwaarden

In dit beleidskader is onderscheid gemaakt tussen zon op gebouw, zonne-installaties, zon op agrarische erven en kleinschalige collectieve zonneparken. Bij kleinschalige ontwikkelingen hoeft niet in alle gevallen aan alle aanvullende voorwaarden te worden voldaan met als doel de haalbaarheid van projecten te vergroten.

Kleinschalig (collectieve) zonneparken niet overal gewenst

Voor grondgebonden zonprojecten gelden extra gebiedsgerichte voorwaarden. De omvang van het project bepaalt het aantal aanvullende voorwaarden. Kleinschalige grondgebonden zonneparken kunnen alleen ontwikkeld worden als onderdeel van een integrale gebiedsvisie. Indien landbouwgrond ingezet wordt voor een kleinschalig zonnepark, dan hebben minder goede gronden en minder courante percelen de voorkeur.

Zonne-installaties voor eigen gebruik beperkt aantal voorwaarden

Zon op dak en zonne-installaties voor eigen gebruik hebben de minste voorwaarden, kleinschalige collectieve zonneparken de meeste. Daarmee ondersteunen we het verduurzamen van het eigen bezit. Het biedt ruimte aan woningeigenaren die van het gas af willen en elektrische energie gaan gebruiken voor het verwarmen van de woning.

Zon op agrarische erven

Voor agrarische bedrijven is er ruimte om binnen of direct aansluitend buiten het bouwvlak tot 1.000 m² in te richten met zonnepanelen. Dat geeft de mogelijkheid om zonne-energie op te wekken als het dak niet geschikt is. Bijvoorbeeld door een verkeerde dak oriëntatie op de zon, onvoldoende draagkracht van de bestaande constructie of andere belemmeringen.

Zon in geen spijt gebieden is overal mogelijk

Voor zogenoemde 'geen spijt' gebieden zoals vuilstorten en bedrijventerreinen gelden geen locatiebeperkingen. Dit betekent dat binnen ieder landschapstype ontwikkeling op deze plekken mogelijk is.

Ecologisch beheerde bermen met een bloemrijke kruidenvegetatie dragen sterk bij aan de biodiversiteit in het buitengebied. De natuurwaarden van ecologisch beheerde bermen moeten behouden blijven.

Voor de overige "geen spijt"-gebieden geldt overigens wel nog dat vooraf een ecologische quickscan gedaan moet worden (dit geldt voor alle locaties).

Zon op gebouw

Het toepassen van zonnepanelen op dak is in principe vergunningsvrij, tenzij het een monument of beschermd stads- of dorpsgezicht betreft. Naast het plaatsen van zon op dak, wordt ruimte geboden aan innovatieve toepassingen zoals een overdekte parkeerplaats met zonnepanelen of het plaatsen van een batterij. Bij dergelijke initiatieven wordt maatwerk toegepast.

3. CRITERIA BELEIDSKADER KLEINSCHALIGE ZONNE-ENERGIE

Voor ieder initiatief met betrekking tot een zonne-installatie of zonnepark zijn de volgende criteria van toepassing:

- 1 Categorie zonne-installatie of zonnepark.
- 2 Locatiebepaling.
- 3 Planologische routing.

4 Aanvullende voorwaarden.

De specificatie van deze criteria is toegelicht in de volgende paragrafen.

3.1 Criterium 1: Categorie zonne-installatie of zonnepark

De definitie van de oppervlaktebepaling is als volgt. De netto omvang van het initiatief bepaalt het type initiatief. Daarbij geldt dat de netto omvang het oppervlak aan zonnepanelen langs de buitenrand van de opstelling gemeten is.

Dit beleidskader kent zes categorieën zonne-installaties of zonneparken:

1 Zon op gebouw.

2 Zonne-installatie voor eigen gebruik, binnen of direct aansluitend aan bouwvlak.

Netto oppervlak < 50 m²

3 Zonne-installatie voor eigen gebruik, binnen of direct aansluitend aan bouwvlak.

Netto oppervlak 50 – 500 m²

4 Zonnepark op agrarisch erf of direct aansluitend aan bouwvlak.

Netto oppervlak < 1000 m² aanvullend op agrarisch bouwvlak

5 Kleinschalige collectieve zonneparken.

Netto oppervlak tot 2 ha.

6 Kleinschalige collectieve zonneparken.

Aansluiting op middenspanningsnet, maar niet groter dan 4 ha.

Kleinschalige collectieve zonneparken moeten worden aangesloten op het middenspanningsnet. Zolang blijvend wordt voldaan aan de voorwaarde dat het aangesloten wordt op het middenspanningsnet, dan is een afwijking in oppervlak naar boven toegestaan tot 4 hectare.

Het heeft de voorkeur kleinschalige collectieve zonneparken dicht bij de bebouwde kernen te ontwikkelen.

Het bieden van slimme netoplossingen zien we als een positieve ontwikkeling. Bijvoorbeeld het clusteren van meerdere initiatieven.

3.2 Criterium 2: Locatiebepaling

Of een zonne-installatie of zonnepark is toegestaan, hangt af van de locatie. Hierbij wordt de volgende indeling gehanteerd:

Tabel 1: Indeling criterium 2 – locatiebepaling

GROEN = kleinschalige zonne-energie toegestaan (onder voorwaarden) | **ROOD** = kleinschalige zonne-energie uitgesloten

(3) = landschappelijke inpassing is beperkt tot voldoende afscherming voor zicht vanaf de openbare weg of burens.

(*) = advies welstandscommissie nodig.

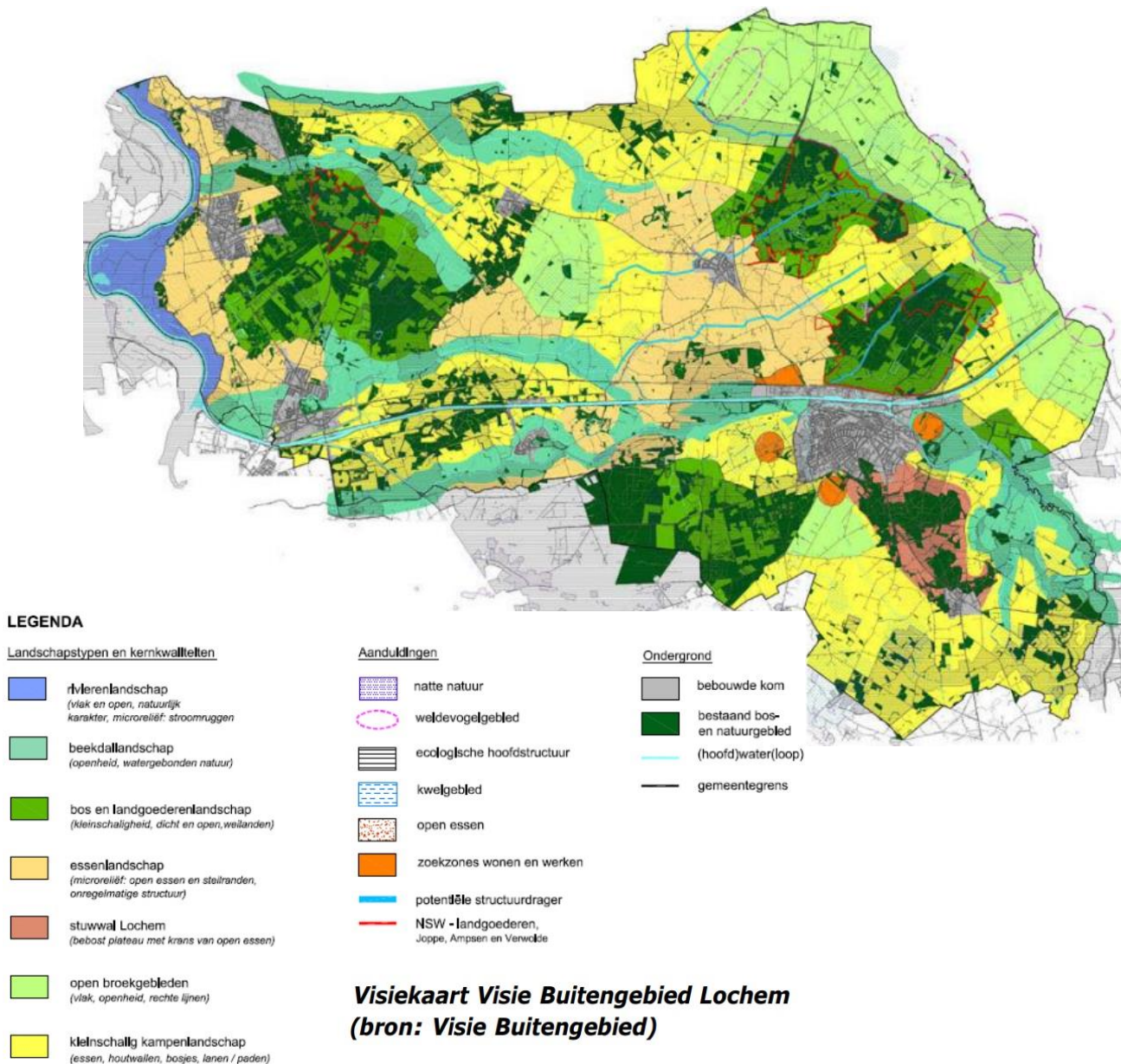
De nummers in de tabel verwijzen naar de van toepassing zijnde voorwaarden zoals toegelicht in paragraaf 3.4 Criterium 4: Aanvullende voorwaarden.

	Landschapstypen							
	Kleinschalig Kampen-landschap	Essen-landschap (m.u.v. grote open enken)	Bos- en landgoederen-landschap	Open broekgebieden	Beekdal-landschap	Grote open enken	Rivieren-landschap	Stuwwal Lochem
Categorie 1	-	-	-	-	-	-	-	
Categorie 2	(3), 4, 5, 6, 7	(3), 4, 5, 6, 7	(3), 4, 5, 6, 7	(3), 4, 5, 6, 7	(3), 4, 5, 6, 7	(3), 4, 5, 6, 7		
Categorie 3	3, 4, 5, 6, 7	3, 4, 5, 6, 7	3, 4, 5, 6, 7	3, 4, 5, 6, 7	3, 4, 5, 6, 7	3, 4, 5, 6, 7		
Categorie 4	2, 3, 4, 5, 6, 7	2, 3, 4, 5, 6, 7	2, 3, 4, 5, 6, 7	2, 3, 4, 5, 6, 7				
Categorie 5	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7					
Categorie 6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7					

	Overige gebiedscategorieën		
	GNN / Natura 2000	Ganzenrust- en foerageergebieden en weidevogelgebied	Beschermde stads- en dorpsgezichten
Categorie 1	-	-	(*)
Categorie 2			(*)
Categorie 3			
Categorie 4			
Categorie 5			
Categorie 6			

Voor de landschapstypen is hier, met uitzondering van 'grote open enken', dezelfde typering en begrenzing gehanteerd als in het bestemmingsplan buitengebied Lochem (2010). De aanduiding van grote open enken is als bijlage toegevoegd (bijlage 1).

Figuur 1: Kaart aanduiding landschapstypen

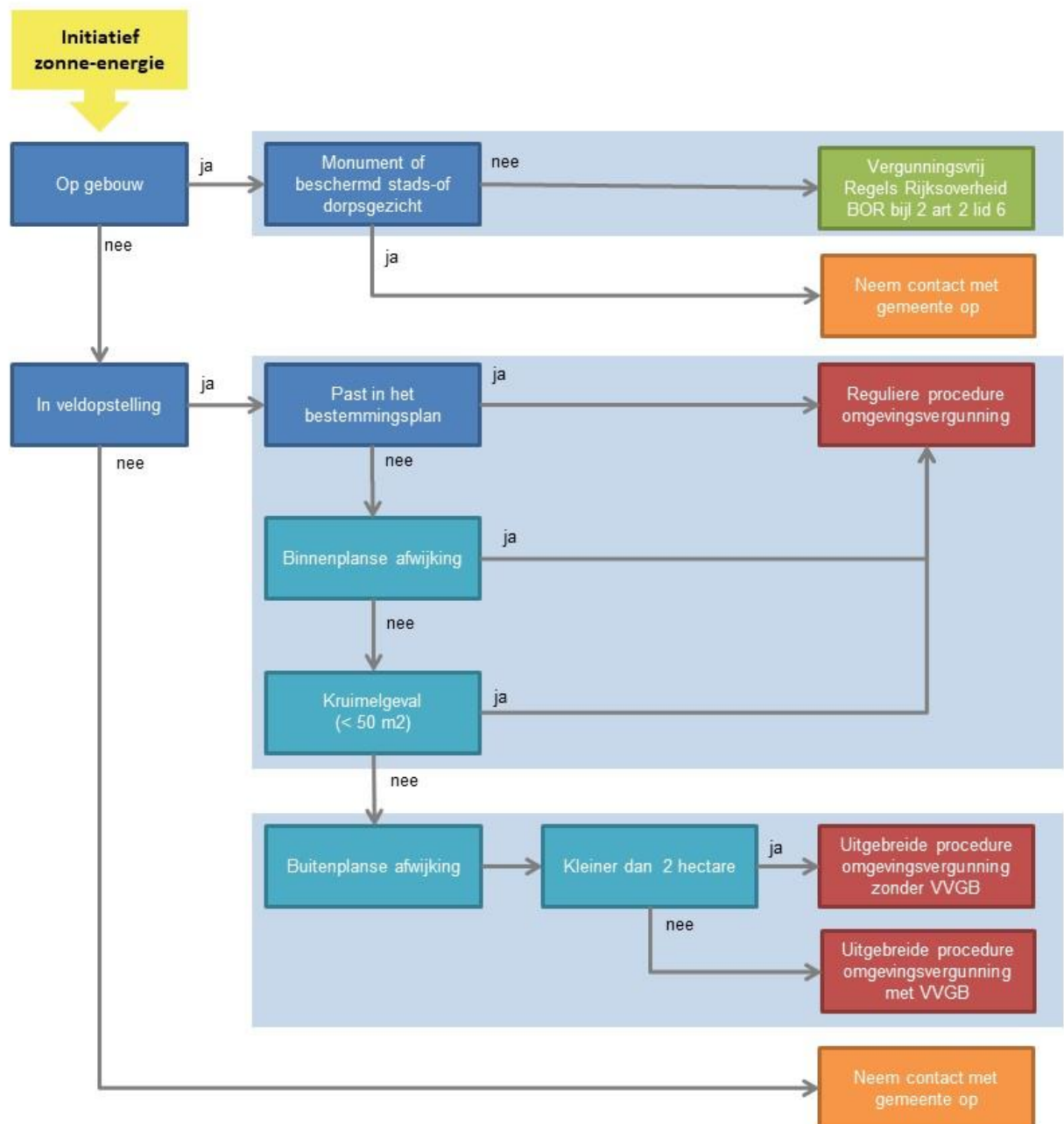
Aanduiding Natura 2000, rust- en foerageergebieden ganzen, weidevogelgebied, Gelders Natuurnetwerk (GNN) conform provinciale verordening. Te raadplegen via: <https://www.gelderland.nl/kaarten-en-cijfers>

Uitgangspunten bij monumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten: https://www.lochem.nl/fi-leadmin/internet-doc/Wonen-Leven-Vervoer/energie/Uitgangspunten_zonneinstallaties_bij_monumenten_en_beschermde_stadsgezicht.pdf

3.3 Criterium 3: Planologische routing

Onderstaand is de planologische routing geschematiseerd weergegeven.

Figuur 2: schematische weergave planologische routing

Afhankelijk van de omvang van het zonnepark geldt een bepaalde procedure. Uiteraard moeten initiatieven ook voldoen aan wet- en regelgeving en beleid van Rijk en Provincie. Voor het plaatsen van zonnepanelen in een veldopstelling is in alle gevallen een omgevingsvergunning vereist. Afhankelijk

van het bestemmingsplan is een reguliere procedure of een uitgebreide procedure omgevingsvergunning noodzakelijk. Daarnaast is voor een oppervlak zonnepanelen kleiner dan 2 hectare de verklaring van geen bedenkingen niet vereist conform 'Categorieën van gevallen waarin geen verklaring van geen bedenkingen als bedoeld in artikel 6.5, derde lid van het Besluit omgevingsrecht is vereist voor het verlenen van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid onder a, onder 3° van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)'.

1. Voor zon op gebouw geldt dat het plaatsen van zonnepanelen vergunningsvrij is conform Regels Rijksoverheid BOR bijl 2 art 2 lid 6. Het plaatsen van zonnepanelen op een monument of beschermd stads- of dorpsgezicht is niet vergunningsvrij. Hiervoor dient de initiatiefnemer contact op te nemen met de gemeente om eventuele mogelijkheden te verkennen.
2. Het is mogelijk om kleinschalige particuliere zonne-installaties in veldopstelling, op of direct grenzend aan het erf te plaatsen, gericht op eigen gebruik. Indien het initiatief past binnen het geldende bestemmingsplan, of het een binnenplanse afwijking betreft, dan geldt de reguliere procedure omgevingsvergunning. Indien het niet past binnen het bestemmingsplan en geen binnenplanse afwijking betreft, maar het oppervlak kleiner dan 50 m² is, dan kan gebruik gemaakt worden van de kruimelgevallenregeling.
3. Kleinschalige particuliere zonne-installaties in veldopstelling, op of direct grenzend aan het erf, gericht op eigen gebruik zijn toegestaan tot een maximaal oppervlak van 500 m². Indien het niet past binnen het bestemmingsplan, geen binnenplanse afwijking betreft en het oppervlak groter is dan 50 m² en niet groter dan 500 m², dan is de uitgebreide procedure omgevingsvergunning zonder verklaring van geen bedenkingen van toepassing.
4. Zonneparken op agrarische erven en direct grenzend daaraan zijn toegestaan tot 1000 m². Indien het niet past binnen het bestemmingsplan, geen binnenplanse afwijking betreft en het oppervlak groter is dan 50 m² en niet groter dan 1.000 m², dan is de uitgebreide procedure omgevingsvergunning zonder verklaring van geen bedenkingen van toepassing.
5. Kleinschalige lokale collectieve zonneparken zijn toegestaan tot 2 hectare, aangesloten op het middenspanningsnet. Indien het niet past binnen het bestemmingsplan, geen binnenplanse afwijking betreft en het oppervlak groter is dan 50 m² en niet groter dan 20.000 m², dan is de uitgebreide procedure omgevingsvergunning zonder verklaring van geen bedenkingen van toepassing.
In sommige gevallen is een extra stap naar de gemeenteraad noodzakelijk. Dat geldt als een nieuwe aanvraag in deze categorie binnen een afstand van 1.000 meter komt te liggen van een ander categorie 5 initiatief. In dat geval A. informeert het college de raad over dit nieuwe initiatief en B. organiseert het college een adviserende raadstafel.
6. Kleinschalige lokale collectieve zonneparken zijn toegestaan tot 4 hectare, aangesloten op het middenspanningsnet. Indien het niet past binnen het bestemmingsplan, geen binnenplanse afwijking betreft en het oppervlak groter is dan 50 m² en niet groter dan 40.000 m², dan is de uitgebreide procedure omgevingsvergunning met verklaring van geen bedenkingen van toepassing.

3.4 Criterium 4: Aanvullende voorwaarden

Aan de ontwikkeling van een zonnepark of zonne-installatie is een aantal aanvullende voorwaarden verbonden, gericht op het beschermen van de aan- en omwonenden, het landschap en de huidige bestemde functies en waarden. Het zijn zowel procesmatige als fysieke voorwaarden. De omgevingsvergunning is het kader waarin deze worden opgenomen (fysieke voorwaarden) of getoetst (procesmatige voorwaarden).

De totale lijst met voorwaarden bestaat uit de volgende categorieën:

- 1 Collectief lokaal eigenaarschap.
- 2 Constructieve dialoog met de omgeving.
- 3 Goede landschappelijke inpassing.
- 4 Bevordering biodiversiteit en bodemkwaliteit.
- 5 Vormgeving opstelling zonnepanelen en technische installatie.
- 6 Maximaal 25 jaar omgevingsvergunning.
- 7 Verwijderingsplicht technische installatie.

Welke aanvullende voorwaarden van toepassing zijn, hangt af van het type zonnepark of zonne-installatie. Bij een aanvraag omgevingsvergunning dient de aanvrager aan te geven dat aan de betreffende voorwaarden wordt voldaan.

De van toepassing zijnde aanvullende voorwaarden per type project zijn:

- 1 Zon-installatie op gebouw.

Voorwaarden: geen

- 2 Zonne-installatie voor eigen gebruik, binnen of direct aansluitend aan bouwvlak < 50 m²

Voorwaarden: 4 t/m 7 en 3 beperkt tot voldoende afscherming voor zicht vanaf de openbare weg of burens

- 3 Zonne-installatie voor eigen gebruik, binnen of direct aansluitend aan bouwvlak 50 – 500 m²

Voorwaarden: 3 t/m 7

- 4 Zon op agrarisch erf en direct aansluitend aan bouwvlak < 1000 m²

Voorwaarden: 2 t/m 7

- 5 Kleinschalige collectieve zonneparken tot 2 ha, aangesloten op middenspanningsnet

Voorwaarden: 1 t/m 7

- 6 Kleinschalige collectieve zonneparken 2 tot 4 ha, aangesloten op middenspanningsnet

Voorwaarden: 1 t/m 7

3.4.1 Voorwaarde 1: Collectief lokaal eigenaarschap

Alleen lokale, collectieve zonneparken zijn toegestaan, bijvoorbeeld via een energiecoöperatie of Buurt Energie Strategie. Daarbij moeten aan- en omwonenden altijd kunnen deelnemen.

Het collectief zal samen met eventuele andere betrokken partijen tot een passende eigendomsvorm moeten komen. Hierin heeft niet alleen het collectief verantwoordelijkheid, maar ook de overige deelnemers. Aan- en omwonenden moeten tijdig kunnen inspreken en met voorstellen kunnen komen.

Modellen zoals de Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking (SCE), voordeel voor direct omwonenden of een gebiedsfonds (direct omwonenden) zijn denkbaar.

Voor particulieren die niet in de gelegenheid zijn om op eigen dak of grond zonne-energie op te wekken is er de mogelijkheid om samen met andere inwoners of energie coöperatie een collectieve installatie te realiseren. Daarbij kan bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt van SCE.

Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking (SCE)

Een (deel van een) zonnepark kan in eigendom komen van een lokale energie coöperatie die de stroom aanbiedt aan de inwoners via de SCE regeling. Zo kunnen inwoners die geen zonnepanelen op eigen dak kunnen leggen toch investeren in zonne-energie. De deelnemers hoeven dan niet perse in de directe omgeving van het zonnepark te wonen. We beschouwen dit wel als lokaal eigendom.

Voordeel direct omwonenden

De direct omwonenden van een zonnepark kunnen bijvoorbeeld een eigen zonnepaneleninstallatie aangeboden krijgen tegen een gunstig tarief. Of de mogelijkheid krijgen om mee te financieren in het zonnepark tegen een hoger rendement dan andere deelnemers.

Gebiedsfonds (direct omwonenden)

Door het vormen van een gebiedsfonds uit (een deel van) de opbrengsten van een zonnepark kunnen lokale voorzieningen gerealiseerd worden. Bijvoorbeeld nieuwe landschapselementen, recreatieve voorzieningen, jaarlijks buurtfeest of zonnepanelen op de buurtschool.

3.4.2 Voorwaarde 2: Constructieve dialoog met de omgeving

Door de invloed van een zonne-initiatief op de directe woonomgeving is het vroegtijdig informeren belangrijk en de mogelijkheid om mee te denken. De invloed van een grondgebonden zonnepark op de directe woonomgeving kan groot zijn. Daarom is het betrekken van aan- en omwonenden een belangrijke randvoorwaarde. Dit geldt vanaf de eerste ideeën tot en met de uitvoering om zo een beter plan tot stand te kunnen laten komen. Uit ervaring blijkt dat de grondeigenaar daar een rol van betekenis in heeft. Het persoonlijk benaderen en informeren van de burens is een goede start van het project.

De initiatiefnemer moet meer doen dan alleen het informeren van de omwonenden. Omwonenden moeten ook de kans krijgen om mee te denken en te adviseren over de locatie van de ontwikkeling, de vormgeving van het zonnepark en de gewenste landschappelijke inpassing.

Naast de direct aan- en omwonenden is het van belang om ook andere belanghebbenden te informeren en waar mogelijk te laten adviseren. Informatiebijeenkomsten zijn hiervoor een bruikbaar instrument.

In de aanvraag voor de omgevingsvergunning moet duidelijk gemaakt worden op welke wijze de omwonenden geïnformeerd en betrokken zijn. 100% draagvlak is niet noodzakelijk, maar er dient wel een hoge mate van acceptatie vanuit de omgeving aangetoond te worden. Mocht dit onvoldoende zijn gebeurd, dan is dit grond voor de gemeente om een vergunning niet in behandeling te nemen.

Indien de invoering van de Omgevingswet tot een nieuwe werkwijze leidt, dan zal hierop moeten worden aangesloten.

3.4.3 Voorwaarde 3: Goede landschappelijke inpassing

Met een goede landschappelijke inpassing is de invloed op de omgeving te beperken en biedt het kansen om het landschap structureel te versterken.

De aanvraag omgevingsvergunning moet zijn voorzien van een landschappelijk inpassingsplan of inrichtingsplan. Met dit plan moet de initiatiefnemer aantonen op welke wijze sprake is van een zorgvuldige inpassing in de omgeving en het landschap. Het realiseren van het landschappelijk inpassingsplan zal worden opgesteld als voorwaardelijke verplichting bij de uitgebreide procedure omgevingsvergunning. Bij de ontwikkeling van plannen dient in sterke mate rekening gehouden te worden met het type landschap ter plaatse, de structuur, maat en schaal van de plek, zichtlijnen, een rustig totaalbeeld, natuurlijke overgangen, gebruik van gebiedseigen landschapselementen, ecologie en de aanwezige natuurwaarden. In het landschappelijke inpassingsplan dient verder rekening gehouden te worden met de onderstaande onderwerpen.

1. *Geen aantasting landschapsstructuur en (grotere) landschapselementen*

In het inpassingsplan moet beargumenteerd worden waarom het zonnepark niet leidt tot een aantasting van de bestaande kernkwaliteiten van het landschap en landschapselementen.

2. *Aansluiten op ter plaatse voorkomend landschapstype*

Het inpassingsplan moet aansluiten bij de schaal en het karakter van de bestaande omgeving. Hierbij is maatwerk noodzakelijk, waarbij aansluiting wordt gezocht bij de ter plaatse voorkomende landschapstypen. Er worden in Lochem zeven landschapstypen onderscheiden: Bos- en landgoederen landschap, Beekdallandschap, Rivierenlandschap, Stuwwal Lochem, Essenlandschap, Kleinschalig Kampenlandschap en het Open Broekgebied. Deze zijn beschreven in het bestemmingsplan buitengebied 2010 en in het Landschapsontwikkelingsplan (LOP). In het inpassingsplan moet hiernaar verwezen worden.

3. *Gebiedseigen soorten*

Belangrijke voorwaarde is het toepassen van gebiedseigen soorten, zie bijlage 2.

4. *Robuuste maatvoering en uitstraling*

Robuuste, voldoende afschermdende stroken beplanting met een natuurlijke uitstraling versterken het landschap. Denk hierbij aan struweelhagen, singels, houtwallen, kleine bosjes, poelen, kruidenrijke stroken en struweel (mantel-zoomvegetatie). Rond erven mogen ook minder robuuste landschapselementen worden toegepast, zoals knip- en scheerhagen.

5. *Beheer landschapselementen*

Het landschapsplan omschrijft tevens het beheer van de landschapselementen, zoals de frequentie van snoeien of afzetten van hagen. De vegetatie moet zich volledig kunnen ontwikkelen.

6. *Aansluiten op landschappelijk casco*

Elk landschapstype heeft een kenmerkende structuur van opgaande beplantingen, ook wel het landschappelijk casco genoemd. Waar mogelijk moet het inpassingsplan aansluiten op het landschappelijke casco.

7. *Aansluiten op lokale natuurprojecten en kansen voor natuurontwikkeling*

Het inpassingsplan biedt kansen om lokale natuurprojecten te versterken of biedt kansen voor nieuwe natuurontwikkeling. Waar een natuuropgave, dan wel groene ontwikkelopgave bekend is, is het noodzakelijk om daar in het ontwerp rekening mee te houden.

8. *Structureel versterken van landschapsstructuren*

Het landschapsplan moet elementen bevatten die de (omliggende) landschapsstructuren structureel versterken.

9. *Wateropgave (opvangen, bergen, afvoeren)*

Het combineren van de aanleg van een zonneveld met een nieuwe wateropgave is een optie. Waar een concrete wateropgave bekend is, is het noodzakelijk om daar in het ontwerp rekening mee te houden.

Zonnepark in Groene Ontwikkelingszone

De ontwikkeling van zonne-energie binnen de Groene Ontwikkelingszone is met dit beleidskader niet uitgesloten. Te allen tijde zal bij ontwikkelingen binnen de Groene Ontwikkelzone de landschappelijke inpassing moeten bijdragen aan het versterken van de kernkwaliteiten naar rato van de ingreep. Provincie Gelderland heeft beleidsregels vastgesteld ten aanzien van ontwikkelingen in de Groene Ontwikkelingszone. Het beleidsstuk 'Regels versterking Groene Ontwikkelingszone' is van toepassing. De initiatiefnemer moet aantonen dat voldaan wordt aan deze beleidsregels.

De landschappelijke inpassing dient te zijn gerealiseerd voordat het zonnepark in bedrijf wordt genomen. Nieuwe aanplant dient van voldoende grootte te zijn, zodanig dat de toepassing van beplanting bij ingebruikname van de zonne-installatie of zonnepark direct bijdraagt aan de functie van de beplanting. Bij initiatieven met een grote ruimtelijke impact geldt de eis dat volwassen beplanting moet worden toegepast. Dit betekent dat het uitsluitend toepassen van spullen niet volstaat. Andere natuurlijke afschermende maatregelen zijn ook denkbaar, zoals een aarden wal, mits dit past bij de omgevingskwaliteiten.

Voor de categorie 2, Zonne-installatie voor eigen gebruik, binnen of direct aansluitend aan bouwvlak netto oppervlak < 50 m² volstaat een beknopt inrichtingsplan, passend bij de ruimtelijke impact van het initiatief.

3.4.4 Voorwaarde 4: Bevordering biodiversiteit en bodemkwaliteit

Zonne-installaties en zonneparken moeten zo worden vormgegeven gericht op dat het de bodemkwaliteit en biodiversiteit verbetert. Zonnepanelen dienen op voldoende hoogte van de grond geplaatst en ver genoeg uit elkaar, zodanig dat zonlicht de grond onder de panelen kan bereiken. Panelen binnen de tafels moeten op afstand van elkaar geplaatst worden, zodanig dat regenwater op de bodem onder de panelen terecht komt. In de praktijk blijkt enkele centimeters voldoende te zijn.

Er worden zo veel als mogelijk lichtdoorlatende panelen toegepast, dus zonder backfolie. Indien gezaaid moet worden, dan wordt een inheems, streekeigen, kruidenrijk mengsel gebruikt. Meervoudig ruimtegebruik wordt als een pré beschouwd.

Het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen is verboden.

Er wordt uitsluitend streekeigen beplanting toegepast. Het natuurlijk uit laten groeien van beplanting heeft de voorkeur.

Maaibeheer gebeurt op ecologische wijze. Indien gekozen wordt voor maaien, dan betekent dit maximaal één of twee keer per jaar maaien, gefaseerd maaien en afvoeren van het maaisel. Extensief begrazen met vee, bijvoorbeeld schapen, gebeurt uitsluitend op extensieve wijze, zodanig dat er een kruidenrijke vegetatie kan ontwikkelen binnen het zonnepark.

3.4.5 Voorwaarde 5: Vormgeving opstelling zonnepanelen en technische installatie

De zonnepanelen moeten aansluiten op de structuur van het landschap. De heersende kavelrichting moet gevolgd worden. Bij de vormgeving moet gestreefd worden naar het creëren van herkenbare lijnen en de opstelling één geheel te laten zijn. De zonnepanelen en eventuele technische installaties komen maximaal 2,00 meter boven het maaiveld uit. Belangrijke zichtlijnen mogen niet gehinderd worden.

De kleurstelling van additionele technische installaties en hekwerk is onopvallend en passend bij de omgeving.

Er wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van natuurlijke bescherming van het zonnepark of zonne-installatie. Daar waar dit niet lukt, mag uitsluitend een fauna-passeerbaar hekwerk worden toegepast. Houten palen en houten toegangspoorten hebben de voorkeur.

Toevoeging van lichtbronnen zoals lantaarnpalen is niet toegestaan.

Bij de ontwikkeling van plannen dient in sterke mate rekening gehouden te worden met de structuur van het landschap, de maat en schaal van de plek, zichtlijnen, een rustig totaalbeeld, natuurlijke overgangen, afgestemd op gebiedseigen landschapselementen en met behoud van bodemreliëf.

3.4.6 Voorwaarde 6: Maximaal 25 jaar omgevingsvergunning

Het toestaan van zonneparken is van tijdelijke aard: de omgevingsvergunning wordt voor een termijn van maximaal 25 jaar verleend. Dit moet in de aanvraag worden aangegeven. Na deze termijn is de oorspronkelijk bestemde functie weer beschikbaar. Een uitzondering geldt voor de toegevoegde landschapselementen of de delen nieuwe natuur. Deze blijven in principe behouden.

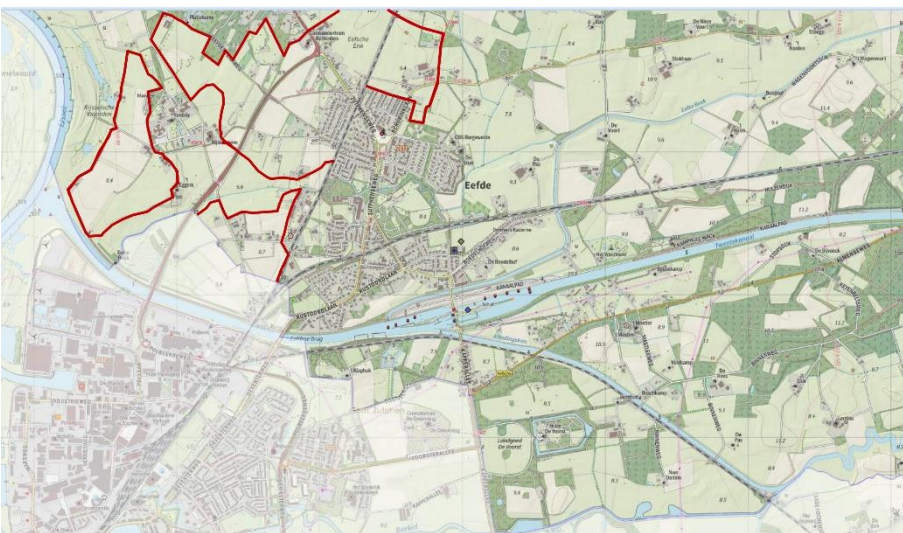
3.4.7 Voorwaarde 7: Verwijderingsplicht zonnepanelen en technische installatie

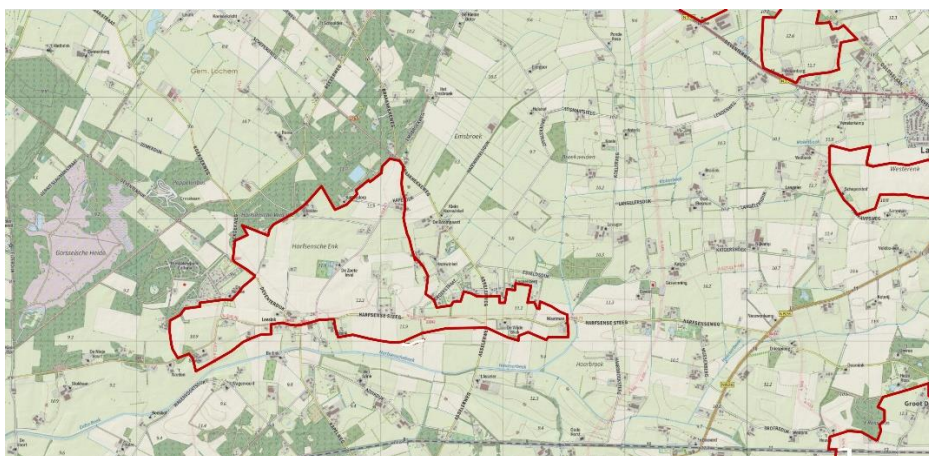
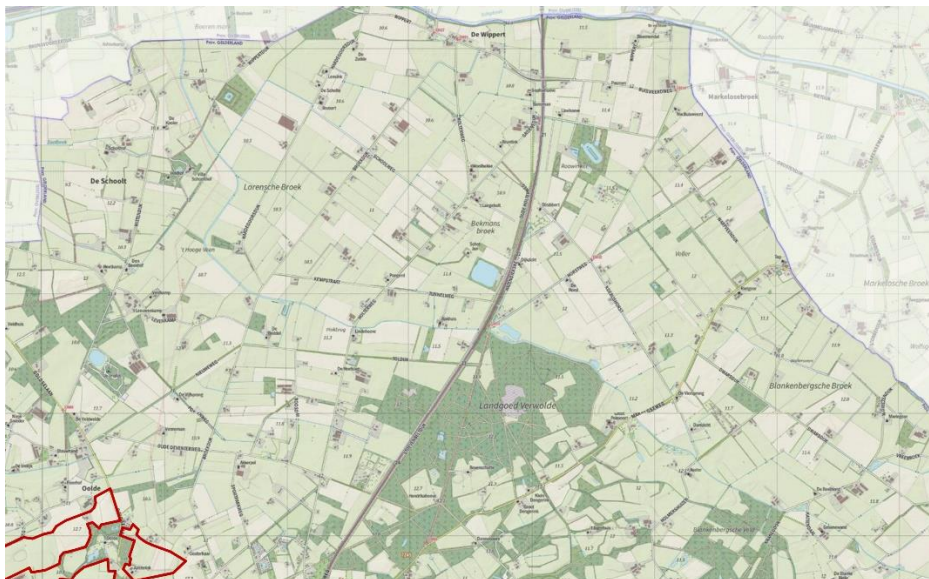
Aan het einde van de economische of technische levensduur van een zonnepark of na maximaal 25 jaar (termijn van de verleende omgevingsvergunning), wordt de volledige installatie opgeruimd en het veld hersteld in de oorspronkelijke staat met uitzondering van de toegevoegde landschapselementen of delen nieuwe natuur. Voor zonne-installaties van particuliere woningeigenaren geldt dezelfde op-ruimplicht.

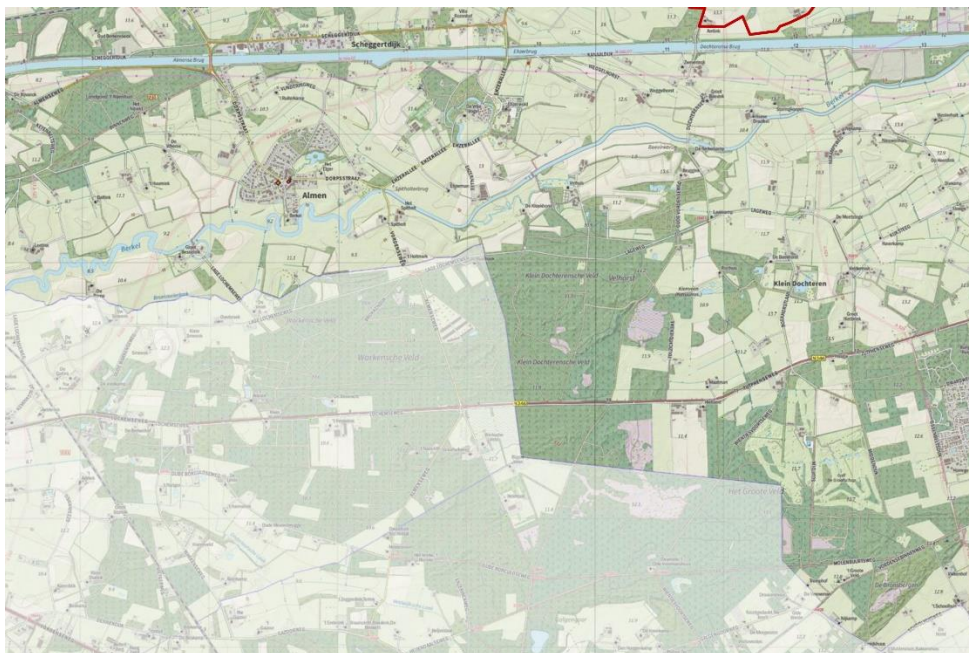
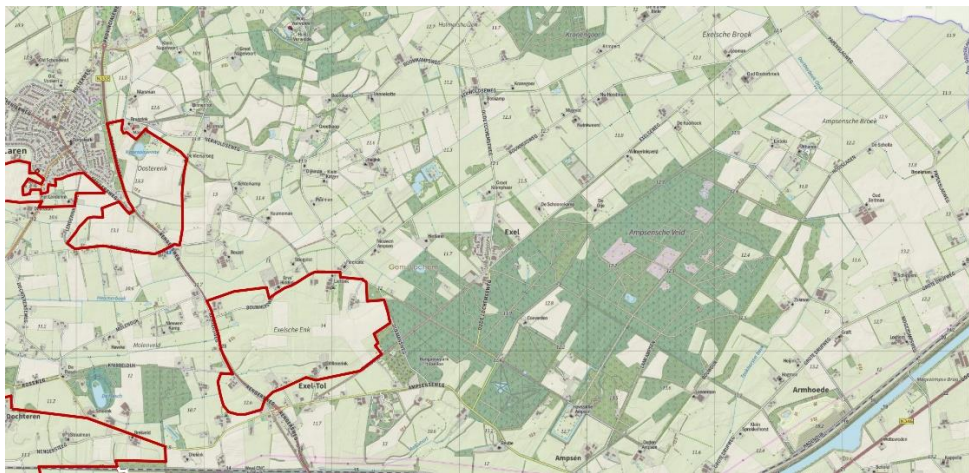
4. EVALUATIE

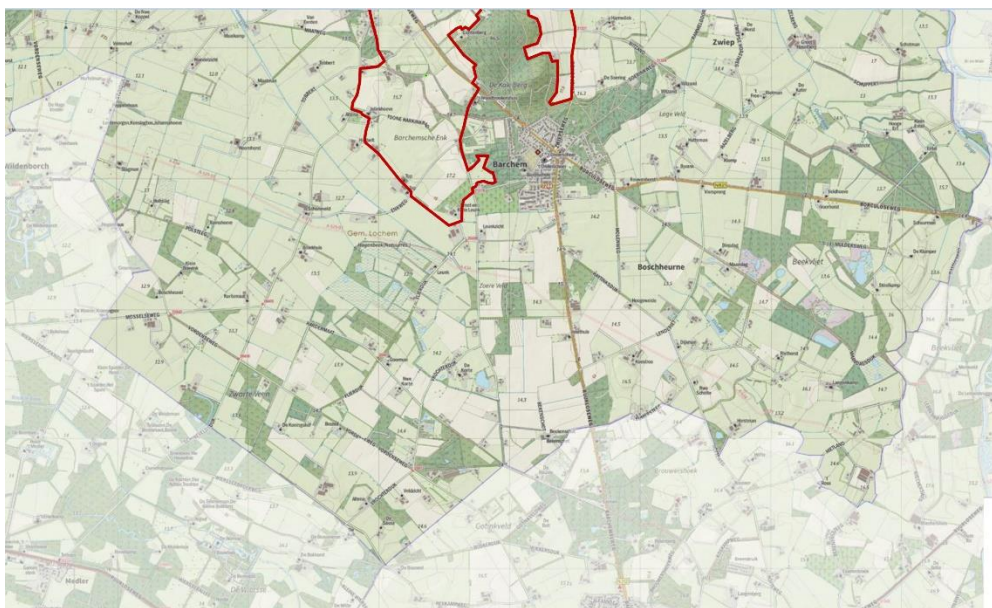
Dit beleidskader kent geen vooraf gestelde einddatum. Een evaluatie wordt uitgevoerd wanneer de noodzaak er is.

Bijlage 1 Aanduiding grote open enken

Bijlage 2 Streekeigen boom- en struiksoorten

De bodemkaart is onder andere te raadplegen via bodemdata.nl/basiskaarten.

Karakteristieke Bodemeenheden	Grondwater-trap	Natuurlijke vegetatie	Hoofdsor-ten	Aanvullende soorten
Haarpodzolgronden Hd21, Hd30 Vlakvaaggronden (k)Zn21 (k)Zn23 Veldpodzolgronden Hn21	VII en VII*	Droog berken-zomereikenbos (PNV 6)	Zomereik	Grove den, Lijsterbes, Ruwe berk, Vuilboom
Veldpodzolgronden Hn21 Vlakvaaggronden Zd21	III, III*, V, V* en VI	Vochtig berken-zomereikenbos (PNV 7)	Zomereik	Geoorde wilg, Ruwe berk, vuilboom, Zachte berk
Holtpodzolgronden Y21, Y23, Y30 Loopodzolgronden cHd21, cHd23, Zwarte Enkeerdgronden zEZ21, zEZ23, zEZ30 Bruine enkeleerdgronden bEZ21, bEZ23 Veldpodzolgronden Hn23 Laarpodzolgronden cHn21, cHn23 Vorstvaaggronden Zb21, Zb23	VII en VII*	Droog Winter-eiken-beuken-bos (PNV 8)	Beuk	Appel, boswilg, hulst, lijsterbes, peer, ratelpopulier, ruwe berk, vuilboom, winter-eik, winter-linde, zomereik
Veldpodzolgronden Hn23, Hn21x, Hn23x Laarpodzolgronden cHn21x, cHn23x Beekeerdgronden pZg21 Gooreerdgronden pZn21, pZn23	V* en VI	Vochtig winter-eiken-beuken-bos (PNV 9)	Beuk	Boswilg, hazelaar, hulst, lijsterbes, ratelpopulier, ruwe berk, vuilboom, winter-eik, zachte berk, zomereik

Veldpodzolgronden Hn23, Hn21x, Hn23x Moerpodzolgronden vWp Laarpodzolgronden cHn21x, cHn23x Beekeerdgronden pZg21 Gooreerdgronden pZn21, pZn23 Zwarte enkeerdgrond zEZ21, zEZ23 Bruine enkeerdgrond bEZ21, bEZ23	III, III* en V	Elzen-eikenbos (PNV 10)	Vuilboom, zachte berk, zomereik, zwarte els	Eenstijlige meidoorn, Gelderse roos, Grauwe wilg, Hazelaar, Hulst, Lijsterbes, Ratelpopulier, Ruwe berk, inlandse vogelkers
Ooivaaggronden Ld5, Ld6 Poldervaaggronden Ln5 Bruine enkeerdgronden bEZ21, bEZ23	VI, VII, VII*	Gierstgras-beukenbos (PNV 13)	Beuk	Eenstijlige meidoorn, haagbeuk, hazelaar, hulst, kers, lijsterbes, ruwe berk, taxus, winter-eik, winterlinde, zomer-eik
Kleileem- of potkleigronden KX Beekeerdgronden pZg23, kpZg23 (kalkhoudend)	V, V* en soms VI	Gewoon eiken-haagbeukenbos (PNV 17)	Haagbeuk, hazelaar, zomereik	Beuk, eenstijlige meidoorn, es, Gelderse roos, hondsroos, kers, kardinaalsmuts, lijsterbes, linde, rode kornoelje, ruwe berk, sleedoorn, tweestijlige meidoorn, wegendoor, winterlinde, zachte berk, zomerlinde
Kleileem- of potkleigronden KX Beekeerdgronden pZg23, kpZg23 (kalkloos)	V, V* en soms VI	Kamperfoelie-rijk eiken-haagbeukenbos (PNV 18)	Haagbeuk, hazelaar, zomereik	Aalbes, beuk, eenstijlige meidoorn, hondsroos, kers, lijsterbes, ratelpopulier, rode kornoelje, ruwe berk, tweestijlige meidoorn, inlandse vogelkers, vuilboom, zachte berk
Beekeerdgronden pZg23, kpZg23 (kalkhoudend/kalkrijk)	III en III*	Voglekers-essenbos (PNV 23)	Es, Gelderse roos, Vogelkers, Zwarte els	Aalbes, eenstijlige meidoorn, grauwe wilg, haagbeuk, Hazelaar, Hondsroos, kardinaalsmuts, kers, lijsterbes, rode kornoelje, ruwe berk, zachte berk, zomereik, zwarte bes
Broekeerdgronden vWz, zVz, kWz	I en II	Gewoon elzenbroek (PNV 29)	Zwarte els, zwarte bes	Es, Gelderse roos, grauwe wilg, lijsterbes, vuilboom, zachte berk
Vlierveengronden Vz, Vp, Vs	I en II	Berken-Elzenbroek (PNV 31)	Vuilboom, zachte berk, zwarte els	Gagel, geoorde wilg, grauwe wilg, lijsterbes, kruipwilg, ratelpopulier, zomereik

Ooivaaggronden (Rd) kalkrijk, zandig	VI, VII, VII*	Abelen iepenbos (PNV 20)	Gladde iep, grauwe abeel	Eenstijlige meidoorn, egelantier, es, gewone vlier, hazelaar, hondsroos, kardinaalsmuts, kruisbes, lijsterbes, sleedoorn, Spaanse aak, ruwe berk, tweestijlige meidoorn, wegendoorn, zomereik, winterlinde
Ooivaaggronden (Rd) Poldervaaggronden (Rn)	IV, VI, VII	Essen-iepenbos (PNV 21)	Es, Gladde iep	Aalbes, eenstijlige meidoorn, egelantier, Gelderse roos, hazelaar, hondsroos, kardinaalsmuts, kers, rode kornoelje, sleedoorn, Spaanse aak, tweestijlige meidoorn, wegendoorn, zomereik.
Poldervaaggronden (Rn)	III, III*, IV	Elzenrijk essen-iepenbos	Es	Aalbes, amandelwilg, eenstijlige meidoorn, Gelderse roos, Gladde iep, grauwe wilg, katwilg, rode kornoelje, schietwilg, sleedoorn, zomereik, zwarte bes, zwarte els.